

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавська державна аграрна академія
Освітня програма	28390 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавська державна аграрна академія
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28390
Назва ОП	Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Левицька Оксана, Федій Юлія Олегівна, Васирина Катерина Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	15.04.2021 р. – 17.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7033/vidomostifilologiya.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7193/programafilologiy a.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Акредитація ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», яку реалізує кафедра гуманітарних та соціальних дисциплін факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії, є первинною. Упровадження цієї ОП було узгоджено із місією та стратегією розвитку ПДАА, продиктоване потребами регіонального ринку праці, бажанням та готовністю ЗВО розширити спектр освітніх послуг для забезпечення цих потреб та підготовки конкурентоспроможних фахівців у сфері філології, які володіють двома іноземними мовами (англійською та німецькою). ОП укладено з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти (2019 р.), тенденцій розвитку спеціальності «Філологія» та в тісній співпраці зі стейкхолдерами. Особливістю цієї ОП є її підкреслено практичне спрямування та чітко визначений фокус. За результатами проведених під час акредитаційної експертизи робочих зустрічей, аналізу наданих матеріалів і відкритих джерел, ЕГ прийшла до висновку про загальну відповідність всіх критеріїв оцінювання освітньої програми встановленим вимогам щодо якості освітніх програм.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі ОП сформульовані відповідно до місії та стратегії ПДАА. Розробка та впровадження програми ОП була здійснена на основі аналізу аналогічних програм інших українських та зарубіжних ЗВО, було враховано рекомендації різних груп стейкхолдерів. ОП оприлюднена на сайті ПДАА для громадського обговорення. Рекомендації, НПП та студенти беруть активну участь у перегляді та оновленні ОП, вносять пропозиції, що проєктна група враховує за можливості. Зміст та структура ОП є логічною, відповідає предметній області спеціальності; приділяється увага всебічній практичній підготовці здобувачів вищої освіти до подальшої професійної діяльності, реалізується студентоцентричний підхід у формуванні змісту та цілей ОП, у наданні можливостей обрання індивідуальної освітньої траєкторії, у тому числі за рахунок дисциплін інших ОП в різних ЗВО, впроваджуються інтерактивні методи та підходи до викладання ОК, у здобувачів вищої освіти за ОП формуються «soft skills» за рахунок різних ОК навчального плану та при проведенні позааудиторних заходів. У ПДАА здійснюється активна та якісна іміджева і профорієнтаційна робота; до обговорення програм вступних випробувань залучаються НПП випускової кафедри; вступні вимоги вчасно оприлюднюються на сайті. ЗВО систематично проводить різномічне анкетування студентів щодо їхньої задоволеності якістю викладання на ОП; ПДАА забезпечує здобувачів доступною інформацією про контрольні заходи усіх форм навчання, критерії оцінювання та процедуру оскарження оцінок. В ПДАА проводяться заходи щодо інформування викладачів та студентів про академічну доброчесність. До реалізації ОП залучені науковці та викладачі-практики, які мають відповідну кваліфікацію та необхідний досвід викладацької роботи, роблять значний внесок у популяризацію спеціальності та ОП у регіоні; адміністрація ПДАА створює необхідні умови для підвищення кваліфікації викладачів, а також стимулює розвиток педагогічної майстерності НПП, пропонує моральне і матеріальне заохочення професійного зростання викладачів. У ПДАА наявний великий бібліотечний фонд, доступ до якого є вільним для НПП та здобувачів вищої освіти, безкоштовний wi-fi у всіх приміщеннях ЗВО та гуртожитку, функціонує сучасний спортивно-оздоровчий центр, психологічна служба. Правила, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими. Позитивні практики: безоплатні курси польської мови з можливістю отримати сертифікат за рівнем володіння мови; ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасною системою вищої освіти при вивченні курсу «Університетська освіта»; можливість студентів ОП здобувати паралельну освіту за іншою спеціальністю в польському ЗВО; конкурси студентських роликів «Чесність починається з тебе» для популяризації принципів академічної доброчесності; матеріальне заохочення НПП до публікації статей у наукометричних виданнях; робота Інституту омбудсмена учасників освітнього процесу; використання у навчанні системи Moodle та АСУ; зручний інтерфейс сайту університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1) часткова забезпеченість інтегральної компетентності (літературознавчої складової); 2) забезпеченість ФК (5, 7, 10) та ПРН 8, 13, 15 Стандарту за рахунок однієї нормативної ОК (4 кредити) або вибіркової ОК; 3) недостатній рівень сформованості таких «soft skills», як вміння вільно комунікувати іноземною мовою та швидко реагувати на змінені умови спілкування; 4) недостатній рівень сформованості навичок роботи із сучасним програмним забезпеченням перекладацької діяльності; 5) відсутність у промоційній та профорієнтаційній кампанії ОП індивідуальної програми, зорієнтованої на потенційних філологів; 6) трапляється застаріла рекомендована література з окремих навчальних дисциплін; 7) обмежена географія стажувань НПП в межах України; 8) низька участь викладачів у міжнародних стажуваннях; 9) брак у окремих НПП публікацій за тематикою курсу, що викладається; 10) відсутність залучення носіїв мов для забезпечення викладання на ОП. Рекомендації: 1) забезпечити формування літературознавчих ФК та досягнення відповідних ПРН у повному обсязі відповідно до Стандарту за рахунок нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, збільшити кількість ОК, що формують системне розуміння закономірностей розвитку світового літературного процесу; 2) закріпити для студентів можливість вибору тематики курсових робіт з літературознавчого спрямування, відобразити це у назві ОК 15; 3) розширити спектр «soft skills» за рахунок введення дисциплін, що закладають у студентів специфічні для перекладацької сфери навички; 4) передбачити проведення позааудиторних занять іноземними мовами; 5) приділяти більше уваги роботі із сучасними перекладацькими комп'ютерними програмами при вивченні ОК 3, 18–22; 6) активніше інформувати

здобувачів вищої освіти про можливості академічної мобільності й заохочувати до неформальної та інформальної освіти; 7) приділяти більше уваги прийому на навчання за ОП на основі ОКР молодший спеціаліст (молодший бакалавр); 8) оновити силабуси навчальних дисциплін сучасними джерелами та виданнями іноземними мовами; 9) розширити зв'язки з філологічним середовищем інших країн для запозичення кращого досвіду для розвитку ОП; 10) ширше застосовувати дослідницький метод в ОК; 11) переглянути програму атестаційного екзамену відповідно до чинного Стандарту, врахувавши зокрема ФК 5, 7, 10; 12) вжити заходів до розширення баз проходження стажувань НПП у межах України, стимулювати викладачів до підвищення власної майстерності в закордонних ЗВО, до участі у програмах академічної мобільності; 13) забезпечити публікації НПП за тематикою курсів, що викладаються; 14) залучати до викладання на ОП носіїв мови; 15) розширювати та оновлювати навчально-методичне забезпечення та літературний фонд бібліотеки для ефективного навчання за ОП; 16) запланувати створення ресурсу для забезпечення зв'язку з випускниками ПДАА взагалі та випускниками ОП зокрема; 17) розмістити на вебсайті ПДАА таблицю пропозицій для вдосконалення ОП, яка була б завжди відкрита для всіх зацікавлених стейкхолдерів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Експертна група вважає, що основні цілі ОП та програмні результати навчання узгоджені з місією та стратегією ПДАА, визначеними у Перспективному плані розвитку ПДАА на період до 2025 р. (<http://surl.li/risr>) та Стратегії розвитку ПДАА на 2020–2025 рр. (<http://surl.li/riss>), орієнтуються на потреби регіонального ринку праці та сприяють розвитку важливих для регіону галузей знань, до яких належить і гуманітарна галузь. Це було наголошено під час зустрічі із адміністрацією ЗВО та з іншими фокус-групами, зокрема, викладачами та роботодавцями. Головним завданням ПДАА є формування сучасного, конкурентоспроможного фахівця з урахуванням міжнародних стандартів та вимог стейкхолдерів. Фокус програми визначається у відповідності до стратегії розвитку ПДАА і передбачає формування загальної освіти в галузі філології та перекладу германських мов, акцент при цьому робиться на галузевому перекладі та міжкультурній комунікації. Основна мета ОП — формування відповідних комунікативних мовленнєвих компетенцій, необхідних при здійсненні спілкування у відповідному професійному середовищі та набуття студентами навичок провадження науково-дослідної роботи. Така мета органічно співвідноситься із цілями ОП, котрі конкретизуються у сфері застосування знань фахівців за ОП, а саме: здатність розв'язувати складні задачі в діяльності, що пов'язана із забезпеченням успішної комунікації різними мовами за посередництвом письмових текстів, що належать до різних жанрів та стилів, а також і усного перекладу. Ця ОП має підкреслено прикладну орієнтацію та сконцентрована на підготовці фахівців у сфері усного та письмового перекладу з двох іноземних мов (англійської та німецької) саме для аграрного регіону. У цьому контексті важливим доповненням до основної програми навчання за ОП є курси польської мови, які на безоплатній основі надають студентам можливість набуття знання третьої іноземної мови, що підсилює конкурентоспроможність майбутніх випускників.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання сформовані з урахуванням позицій та потреб наявних стейкхолдерів, а саме: 1) роботодавців, які брали участь у експертизі ОП та надавали рецензії (<http://surl.li/risy>), зверталися безпосередньо до керівників установ під час проходження навчальних і виробничих практик, на засіданнях кафедри (пропозиції щодо удосконалення ОП на сайті ПДАА (<http://surl.li/rita>)). У ході зустрічі із гарантом та НПП було з'ясовано, що згідно з пропозицією, яку надав керівник бюро перекладів «Translate Group» О. Мороз, було об'єднано ОК «Особливості перекладу текстів економічного спрямування англійською і німецькою мовами» та «Переклад текстів аграрного спрямування англійською і німецькою мовами» в межах ОК «Переклад спеціальних текстів: юридичних, науково-технічних, суспільно-політичних, дипломатичних (англійською і німецькою мовами)», яку внесли до циклу обов'язкових компонентів ОП; 2) здобувачів вищої освіти, які мають можливість висловити свої побажання щодо ОП під час проведення опитувань стосовно їхньої задоволеності якістю викладання. Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що вони активним чином впливають на підбір дисциплін вільного вибору. Здобувачка вищої освіти Я. Мандрика входить до проектної групи ОП і висловила побажання студентства щодо більш практичної орієнтованості ОК. За свідченнями самої студентки, вона запропонувала додати ФК 13 «Здатність здійснювати адекватний письмовий та усний переклад

відповідно до чинних нормативних вимог», ФК 14 «Здатність здійснювати постперекладацьке контрольне редагування тексту перекладу» і відповідні ПРН 20 «Здійснювати адекватний письмовий переклад і якісно редагувати фахові тексти з різних галузей знань відповідно до чинних нормативних вимог», ПРН 21 «Здійснювати усний послідовний двосторонній переклад в різних комунікативних ситуаціях». ПДАА постійно проводяться опитування студентів щодо задоволеності якістю ОП (відповідні посилання на результати опитування у звіті є коректними); 3) академічної спільноти: було отримано підтримку і схвалення ОП від науковців Запорізького національного університету, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький національний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди», Полтавського інституту економіки і права Університету «Україна» (рецензії та відгуки за покликанням <http://surl.li/risy>). Викладачі ПДАА активно долучаються до періодичного перегляду ОП, сприяючи тому, що ОП зазнає оновлення, особливо в частині досягнення усіх ПРН за рахунок саме обов'язкових ОК (наприклад, введено курс з історії світової літератури у блок обов'язкових ОК, а також розширено темаріум курсових робіт за рахунок тем із дослідження художніх текстів). Роботодавці зауважили про широкі перспективи для працевлаштування випускників, що забезпечується завдяки сфокусованості програми на галузевому перекладі. Всі категорії стейкхолдерів підтвердили, що мають реальну можливість долучитися до оновлення ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Експертна група відзначила, що при розробці ОП було враховано загальні тенденції розвитку спеціальності 035 «Філологія», цілі ОП та ПРН відповідають наявному стандарту спеціальності. При укладанні ОП, проектна група врахувала досвід провідних вітчизняних та іноземних ЗВО, зокрема, було проаналізовано аналогічні програми підготовки фахівців у сфері філології і вітчизняних (Запорізького національного університету, Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, Полтавського університету економіки і торгівлі, Полтавського інституту економіки і права Університету «Україна»), і зарубіжних ЗВО (Фрайбурзького університету ім. Альберта Людвіга (Німеччина), Базельського університету (Швейцарія), Кардіфського університету (Велика Британія), Політехнічного університету Гонконгу (Китай). У результаті, було впроваджено до ОП дисципліни, наприклад, «Загальна теорія перекладу», «Практичний курс першої іноземної мови (англійської)», «Практичний курс другої іноземної мови (англійської)», «Історія світової літератури», які набули науково-практичного спрямування та міждисциплінарного характеру. Ці ОК водночас сприяють формуванню не лише фахових навичок, але й так званих «soft skills», що відповідає вимогам сучасної європейської академічної спільноти. Досвід вітчизняних ЗВО був врахований при складанні силябусів дисциплін «Практика письмового та усного перекладу першої та другої іноземної мови», «Лексикологія англійської мови», «Стилістика англійської мови» тощо. На зустрічах з усіма фокус-групами було зрозуміло, що основою успіху цієї програми стейкхолдери вважають її орієнтацію на потреби ринку праці аграрного регіону, де існує реальна необхідність двостороннього українсько-англійського та українсько-німецького перекладу на різних підприємствах області (це підтвердили представники ПАТ «Природні ресурси», ПАТ «Білоцерківська агропромислова група»). Стейкхолдери відзначали також і затребуваність цієї спеціальності у гуманітарній сфері, наприклад, при забезпеченні роботи Державного історико-культурного заповідника «Поле Полтавської битви» та Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному. Не дивлячись на відсутність випускників за ОП, роботодавці вже готові брати на роботу майбутніх фахівців за ОП, що вони засвідчили на відповідній зустрічі з експертами.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня був затверджений у 2019 р., отже, його вимоги були ураховані в редакції ОП 2020 р., яка проходить акредитацію. ОП забезпечує досягнення всіх ПРН, визначених у Стандарті. Згідно з пропозиціями студентів, перелік ПРН був доповнений ПРН 20, 21, які забезпечуються у повному обсязі ОК 2, 8, 18–20, 26, 28 та ОК 18, 20, 24, 27–28 відповідно. Упровадження Стандарту обумовило і необхідність забезпечувати досягнення ПРН з літературознавства (ПРН 8, 13, 15) і формування відповідних ФК (5, 7, 10). Випускники 2021 р. не мають у своєму навчальному плані обов'язкової ОК з літератури, тож, реагуючи на потреби часу, проектна група запропонувала студентам вивчення історії літератури у блоці вибіркової ОК. З огляду на те, що, зі слів НПП студенти 2017 року набору обирали дисципліни за блоковим принципом, вони всі обрали літературознавчу дисципліну, тож досягнення ПРН 8, 13, 15 стало можливим, хоч і за рахунок вибіркової ОК. У переліку вибіркової ОК для студентів 2017 р. н. представлені дисципліни «Сучасна світова література» та «Художній переклад» (<http://surl.li/riub>). Відповідно до Стандарту у ОП 2020 року проектна група запровадила ОК 4 «Історія світової літератури» (загальним обсягом 4 кредити ЄКТС). Водночас, ЕГ відзначає, що забезпечення відповідних ПРН за рахунок однієї дисципліни такого обсягу не може бути повним і системним. Хоча гарант і НПП підкреслювали, що художня література присутня у різних репрезентаціях під час вивчення інших ОК (ОК 23 «Стилістика англійської мови», ОК 14 курсова робота «Лексикологія англійської мови», ОК 15 курсова робота «Переклад спеціальних текстів: аграрних, економічних, юридичних, науково-технічних, суспільно-політичних, дипломатичних (англ. і нім. мовами)», ОК 19 «Практика письмового та усного перекладу другої іноземної мови (нім.)», ОК 20 «Практика письмового та усного перекладу першої іноземної мови (англ.)», ОК 21 «Практичний курс другої іноземної мови (нім.)» і ОК 22 «Практичний курс першої іноземної мови (англ.)»), а також під час виконання

самостійної роботи студентів влітку, такий порядок реалізації ПРН не є достатнім і потребує перегляду при наступному оновленні ОП. Відсутність ґрунтовної літературознавчої підготовки ускладнює досягнення й інтегральної компетентності, зазначеної у ОП, у частині здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та проблеми в галузі літературознавства. ЗК Стандарту були доповнені в ОП однією позицією — «Здатність дотримуватися безпечних умов життєдіяльності людини», що забезпечується ОК 12 «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці». ФК Стандарту розширені за рахунок ФК 13, ФК 14, що передбачають розвиток навичок письмового, усного перекладу і редагування перекладу, ці ФК забезпечуються ОК 2, 8, 18–20, 24–28 та ОК 8, 18–20, 25–28 відповідно. Вочевидь, що такі ФК сприяють підвищенню конкурентоспроможності випускників за ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП сформульовані відповідно до місії та стратегії ПДАА. Розробка та впровадження програми ОП була здійснена на основі аналізу аналогічних програм інших українських та зарубіжних ЗВО, при цьому було враховано рекомендації різних груп стейкхолдерів. ОП оприлюднена на сайті ПДАА для громадського обговорення. Роботодавці, НПП та студенти беруть активну участь у перегляді та оновленні ОП, вносять пропозиції, які проєктна група враховує при розробленні. Це стає очевидним при аналізі ОП 2020 р., у якій перелік ОК приведено у відповідність до ПРН та ФК, які вони мають забезпечити, запроваджено курс з історії світової літератури у нормативному блоці навчального плану, додано практично орієнтовані ФК та ПРН, які забезпечують підвищення конкурентоспроможності випускників за ОП. Освітня програма 2020 р. створена із урахуванням потреб регіону у фахівцях-перекладачах з української, англійської, німецької мов. Опис ОП відповідає потребам здобувачів і всіх інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів). Безоплатні курси польської мови з можливістю отримати сертифікат за рівнем володіння мови є важливим фактором підсилення мотивації навчання студентів та конкурентоспроможності випускників за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: часткова забезпеченість інтегральної компетентності (щодо літературознавчої складової) забезпеченість ФК (5, 7, 10) та ПРН 8, 13, 15 Стандарту у ОП в основному за рахунок однієї нормативної ОК (4 кредити) (для студентів 2020 р.н.). Рекомендації: забезпечити формування літературознавчих компетентностей та досягнення відповідних ПРН у повному обсязі відповідно до Стандарту за рахунок нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, закріпити можливість вибору студентами тематики курсових робіт з літературознавчого спрямування і відобразити це у назві ОК 15.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма в цілому відповідає заданому критерію з недоліками, що не є суттєвими, і які можуть бути усунені у процесі оновлення ОП. Не дивлячись на малу частку літературознавчої складової у структурі ОП, варто відзначити прагнення НПП виправити цю недостатність у ході викладання інших ОК, зокрема, стилістики та практики першої та другої іноземних мов, через звернення до художніх текстів як матеріалу для дослідження при підготовці курсових робіт, а також впровадження блоку варіативних дисциплін літературознавчого характеру. Важливо, що при перегляді ОП у 2020 році проєктна група внесла суттєві зміни у структуру ОП, що свідчить про готовність до регулярного оновлення та переробки ОП у відповідності до Стандарту вищої освіти, тенденцій розвитку спеціальності та галузевого контексту.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Стандарту щодо освітніх програм першого рівня вищої освіти. Тривалість навчання за ОП визначено як 4 роки (і на денній, і на заочній формах здобуття

освіти). Із загальної кількості кредитів обов'язкові компоненти освітньої програми складають 75 % (180 кредитів ЄКТС), вибіркові компоненти становлять 25% (60 кредитів ЄКТС). Навчальний план розділено на обов'язкову та вибіркову частини, обов'язкова частина включає дисципліни загальної підготовки, професійної підготовки і практику. Форма атестації здобувачів вищої освіти — атестаційний екзамен. Обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) загалом відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ погодилась, що зміст ОП загалом має логічну структуру, обов'язкові освітні компоненти дозволяють досягти цілей, визначених ПРН та набуті усіх програмних компетентностей. Це відображено у Матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП, у логіко-структурній схемі ОП. Загальні компетентності забезпечуються у повному обсязі за рахунок ОК і загальної, і професійної й практичної підготовки. Водночас, варто наголосити на тому, що ФК 5 «Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу», ФК 7 «Здатність до збирання й аналізу, систематизації й інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту», ФК 10 «Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів» у межах ОП 2020 року забезпечується лише однією ОК 4 загальним обсягом 4 кредити (із 120 годин 40 годин проводяться у вигляді аудиторних занять, 80 годин відводяться на самостійну роботу). Для студентів інших років набору реалізація цих ФК відбувається за рахунок вибіркових дисциплін. Співвіднесеність аудиторної та самостійної роботи за переважною кількістю ОК становить 1 до 3, практична підготовка, яка проводиться на всіх курсах, охоплює 31,5 кредита, що є достатнім для формування навичок перекладу (усного і письмового, у гуманітарній та технічній сферах). Вибіркові компоненти складають 60 кредитів. Тижневе навантаження студентів є помірним — згідно з навчальним планом 2020 року становить від 16 до 20 годин на тиждень. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що у цілому вони задоволені змістом ОП і не вважають навчальне навантаження надмірним. Це ж підтверджують і результати опитування здобувачів освіти (Проводиться регулярне опитування щодо якості та ефективності самостійної роботи здобувачів вищої освіти (Позиція 7 на сторінці <http://surl.li/givd>). Важливо відзначити, що укладачі силабусів усіх ОК спираються на ОП і оперують поняттями «Загальна компетентність», «Фахова компетентність», «Програмні результати навчання», що свідчить про системний підхід до перегляду та оновлення ОК та свідоме ставлення НПП до вимог Стандарту. Навчальний план 2020 року набору сформований у відповідності до опису ОП та структурно-логічної схеми.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська». Заявленими в ОП об'єктами вивчення є «англійська та німецька мови (в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі», що відповідає спеціальності 035 Філологія. Розподіл освітніх компонентів у складі ОП загалом відповідає вимогам законодавства щодо формування освітньої програми фахової підготовки та Стандарту вищої освіти. Із 180-ти кредитів, відведених на нормативні ОК, предметній області відповідають 167 кредитів (93 %), інші ж ОК як-от «Фізичне виховання», «Правознавство», «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» органічним чином розвивають ЗК суспільствознавчого характеру. Варто відзначити і наявність ґрунтовної практичної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності під час проходження щорічних практик (навчальних та виробничих). Дисципліни вільного вибору, які складають 25 %, включають три блоки вибіркових ОК: міжфакультетських, факультетських та фахових. ОК теоретичного спрямування (ОК 1, 2, 4, 9, 11, 13, 17 та ін.) створюють підґрунтя для вивчення практичних дисциплін (ОК 18–22, 24, 25–27). Усі нормативні ОК органічно готують студентів до проходження атестації у вигляді атестаційного екзамену, який включає питання з англійської та німецької мов, а також з практики письмового та усного перекладу з двох зазначених мов. Проаналізувавши ОП 2020 р., можна стверджувати, що обов'язкові освітні компоненти дозволяють досягти ПРН та сформуванню загальних та фахових компетентностей, окрім ФК 5, 7, 10, та ПРН 8, 13, 15, які забезпечується за рахунок блочного вибору або однієї ОК (2020 р.н.).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Здобувачі вищої освіти за ОП мають можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Це право студенти можуть реалізувати як через вибір тематики курсових робіт, дисциплін вільного вибору, так і через участь у академічній мобільності, залучення до неформальної та інформальної освіти, що є ознакою принципу студентоцентризму в організації навчання у ЗВО. У ПДАА є чіткі процедури формування освітньої траєкторії, які

врегульовані Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАА (<http://surl.li/qxxl>), Положенням про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в ПДАА (<http://surl.li/rivi>), Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАА (нова редакція) (<http://surl.li/rivk>). Очевидно, що процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії є зрозумілою здобувачам. Перед вибором дисциплін, який здійснюється у особистому кабінеті у системі Moodle або у паперовому вигляді в деканаті, студенти мають змогу ознайомитися із вимогами до конкретної ОК, тематикою занять (<http://surl.li/rivl>). Вибір дисциплін вільної траєкторії студенти здійснюють, починаючи від першого курсу, на наступний навчальний рік. Вибір складається з трьох блоків ОК: міжфакультетських, факультетських та професійного вибору ОП. Передбачається і можливість вибору дисциплін інших ОП та інших ЗВО, з якими ПДАА має договори про співпрацю (<http://surl.li/riwe>), про що під час зустрічі з ЕГ повідомив начальник навчального відділу А. Дорошенко. При цьому відбувається коригування розкладу для зручності здобувачів вищої освіти. Студенти поінформовані про вимоги щодо наповненості груп з вільного вибору, тож погоджуються, що в разі меншої від необхідної кількості студентів у групах з обраної ОК, їх розподіляють за наступними пріоритетами. Під час зустрічі голова студентської ради ПДАА С. Шабельник говорив про можливість змінити дисципліну вже у процесі її вивчення, якщо студент розуміє, що дисципліна надто складна або не виправдовує його очікувань. Втім, це твердження дещо суперечить пункту 2.4.11 Положення про забезпечення права на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в ПДАА (с. 12) (<http://surl.li/rivi>), згідно з яким зміна вибіркової складової Індивідуального навчального плану можлива лише за умов, що здобувач «не розпочав опанування вибіркової навчальної дисципліни, яку очікує зміна». Щодо професійного вибору, то студенти, як свідчать вони самі, домовляються між собою, яку ОК вони виберуть, щоб була повноцінна група. Скарг у студентів на відсутність вибору не зафіксовано. Запропонований формат вибору вони вважають прийнятним та зручним. Під час зустрічі доц. А. Дорошенко повідомив про те, що у ПДАА врегульовано процедуру зарахування результатів інформальної освіти, є чітка етапність звернення студентів до відповідних структур та затвердження результатів такого навчання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка студентів за ОП відбувається під час практичних занять з англійської та німецької мови, на заняттях з перекладу з двох мов, у ході проходження навчальних та виробничих практик (загальним обсягом 31,5 кредита). Доволі великий обсяг практичних занять з іноземних мов та практики перекладу (86,5 кредита) дозволяє створити штучне мовне середовище в аудиторії, яке сприяє формуванню переважної кількості ФК майбутніх випускників. Крім того, НПП застосовують різні види аудиторної роботи (діалоги, рольові ігри тощо), які сприяють і формуванню «soft skills». Навчальні та виробничі практики, які проводяться кожного року, сприяють формуванню зазначених у ОП компетентностей: ЗК 3–10, 12, 13, та ФК 2–4, 6, 9, 10, 12–14. У 2-му та 4-му семестрах навчальні практики проводяться в літній період, так само як і виробнича практика з письмового перекладу у 6-му семестрі. Водночас, виробнича практика з усного перекладу відбувається на підприємствах на початку 8-го семестру на основі договорів про проходження практики та договорів про співпрацю (<http://surl.li/riwl>). В умовах пандемії всі види практики відбулися із дотриманням вимог карантинних обмежень, що засвідчили і представники баз практик, і самі студенти. Проходження практик відбувається відповідно до наскрізної програми проведення практик (<http://surl.li/riwn>) і передбачає наступність у формуванні ФК. При цьому, під час проходження практики студенти не лише удосконалюють навички перекладу, але й мають змогу розвивати так звані «soft skills», що мають важливе значення для роботи майбутніх фахівців у галузі перекладу та міжкультурної комунікації. У ході зустрічі із роботодавцями, фізична особа-підприємець (бюро перекладів «Центр перекладів») І. Трохимець повідомила, що перед тим, як взяти на роботу студентку Я. Мандрику, вони провели певні корекційні заходи щодо її комунікативних навичок, це дозволило дівчині краще адаптуватися до вимог клієнтоорієнтованого підприємства. Також І.Трохимець радила організувати розмовні клуби іноземними мовами для розвитку «soft skills». Окремої уваги заслуговує самостійна робота студентів, яку вони виконують у ході підготовки до занять, написання курсових робіт та проходження практики. Вимоги до самостійної роботи (згідно із Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти ПДАА (нова редакція) (<http://surl.li/rixa>) та силбусами ОК, до написання курсових робіт (<http://surl.li/rixd>; <http://surl.li/rixf>), допомагають студентів краще зорієнтуватися у тому, які саме завдання і за якими критеріями будуть оцінюватися та поступально засвоювати необхідні знання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Навчання за ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям і результатам навчання. Найбільш орієнтованими на розвиток соціальних навичок є такі дисципліни: «Історія та культура України», «Правознавство», «Філософія». Методи і форми проведення практичних навчальних занять (презентації, робота в команді, групова, парна робота, інтерактивні завдання, мозковий штурм та проєктний метод). Розвиток навичок міжособистісного спілкування, вкрай необхідних для роботи перекладача, відбувається під час проведення позааудиторних заходів, які організують самі здобувачі вищої освіти. Використання у навчанні лінгафонного кабінету «Nibelung», автентичних відео- та аудіо-матеріалів, зокрема, ресурсів Мовного центру, сприяє кращому засвоєнню як ФК, так і «м'яких навичок». Під час бесіди із роботодавцями, було відзначено, що студентам не завжди вистачає рівня сформованості цих навичок, фізична особа-підприємець, бюро перекладів «Центр перекладів» І. Трохимець зауважила, що студентам треба вчитися перемагати свою сором'язливість, не боятися спілкуватися та робити помилки у спілкуванні іноземними мовами. Крім того, зовнішні стейкхолдери звернули

увагу на необхідність більш ретельного засвоєння студентами інформаційних та комп'ютерних навичок, зокрема, навичок роботи з програмами Microsoft Word, перекладацькими програмами.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація не присвоюється.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група з'ясувала, що обсяг фактичного навантаження співвідноситься з обсягом ОП у кредитах. На обов'язкові дисципліни передбачено по 3–5 кредитів, ОК практичної підготовки 31,5 кредита, на підготовку курсових робіт – по 3 кредити. Найбільша кількість кредитів відведена на ОК 21 «Практичний курс другої іноземної мови (німецька)» (31,5 кредита ЄКТС) та на ОК 22 «Практичний курс першої іноземної мови (англійська)» (41 кредит ЄКТС), що є обумовленим прикладною орієнтацією ОП. Обсяг вибіркових дисциплін у середньому становить по 3 кредити. Співвідношення аудиторної та самостійної роботи визначається згідно із Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАА пункт 8.2.5 «Кількість годин аудиторних занять у навчальних дисциплінах планується з урахуванням досягнутої здобувачами вищої освіти здатності навчатися автономно і становить для денної форми навчання від 33 % до 66 % загального обсягу навчального часу навчальних дисципліни» (<http://surl.li/qxxl>). У навчальному плані за ОП із загальної кількості годин (7200 годин) на самостійну роботу припадає 4246 годин (включаючи практичну підготовку). Тижневе аудиторне навантаження не перевищує 20 годин і залишає достатньо часу студентам для виконання самостійних завдань.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка за дуальною формою освіти за ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

На підставі вивчення документів та проведених зустрічей із різними категоріями стейкхолдерів ЕГ може зазначити такі позитивні практики: зміст та структура ОП є логічною, відповідає предметній області спеціальності; увага до всебічної практичної підготовки здобувачів вищої освіти до подальшої професійної діяльності, студентоцентрикований підхід у формуванні змісту та цілей ОП, у наданні можливостей обрання індивідуальної освітньої траєкторії, у тому числі за рахунок дисциплін інших ОП в різних ВНЗ, забезпечення інтерактивних методів та підходів до викладання ОК, формування у здобувачів вищої освіти за ОП «soft skills» за рахунок різних ОК навчального плану та у ході позааудиторних заходів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: забезпечення формування ФК 5, 7, 10 за рахунок дисципліни «Історія світової літератури» обсягом 4 кредити; недостатній рівень сформованості окремих «soft skills», як-от вміння вільно комунікувати іноземною мовою та швидко реагувати на змінені умови спілкування, а також не достатньо сформовані навички роботи із сучасним програмним забезпеченням перекладацької діяльності. Рекомендації: враховуючи назву спеціалізації, об'єкт вивчення та ПРН, визначені Стандартом, збільшити кількість ОК, які забезпечують формування ФК з літературознавства та сприяють системному розумінню закономірностей розвитку світового літературного процесу, розглянути можливість розширення спектру «soft skills» за рахунок введення дисциплін, які закладають у здобувачів вищої освіти специфічні для перекладацької сфери навички ведення комунікації, уміння вирішувати конфлікти, управляти своїм часом; передбачити проведення позааудиторних занять іноземними мовами; при вивченні ОК з «Інформаційні системи та технології» та ОК з практики письмового та усного перекладу з двох мов, практичної підготовки більше уваги приділяти роботі із комп'ютерними програмами, які використовують у своїй діяльності сучасні перекладачі.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма в цілому відповідає заданому критерію з недоліками, що не є суттєвими, і які можуть бути усунені у процесі оновлення ОП. Зміни у системі вибору ОК здобувачами вищої освіти свідчать про те, що НПП розуміють сутність студентоцентрованого підходу у навчанні та послідовно його реалізують у процесі реалізації ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою чіткі, зрозуміло прописані, доступні для ознайомлення у відповідному розділі сайту (<https://bit.ly/3sxeesT>). Усі абітурієнти мають рівні можливості для вступу, не виявлено дискримінаційних ознак, які б унеможливили вступ на ОП. Для осіб, які мають право на спеціальні умови участі у конкурсному відборі при вступі до ЗВО України, на сайті оприлюднюються інформаційні матеріали із роз'ясненням і переліком необхідних документів для вступу для здобуття вищої освіти. Ці документи відповідають документам МОНУ. Вступники на базі повної загальної середньої освіти можуть легко знайти інформацію про ОП, потрібні документи та інструкції. На сайті оприлюднено положення про забезпечення відкритості та прозорості під час проведення прийому до ЗВО (<https://bit.ly/2QJLIYo>). Для вступників з дипломами молодшого спеціаліста чи молодшого бакалавра, які можуть вступати на 2-й курс, також є чіткі правила й програма вступу. Варто зазначити, що до її укладання залучено науково-педагогічний персонал випускової кафедри. Інтерфейс розділу сайту вступної кампанії зручний для пошуку, має необхідні інструкції, які допоможуть абітурієнтам в реєстрації особистих кабінетів, пошуку інформації, ознайомлення з освітніми програмами та інші необхідні абітурієнтові матеріали. Випускники шкіл також можуть ознайомитися із особливостями проведення ЗНО 2021 року (<https://bit.ly/32BWYIX>). Інформація щодо вступної кампанії актуальна, вичерпна, корисна для вступника. Є потрібна інфографіка з алгоритмами, калькулятор для розрахунку балів тощо. Також передбачено, що випускники 4-го курсу бакалаврату з філології готуватимуться до вступу в магістратуру, програма вступного випробування оприлюднена на сайті, ЗВО готується до першого набору магістрів за цією програмою. Під час зустрічей зі студентами випускного курсу члени ЕГ переконалися у бажанні студентів продовжити навчання у магістратурі за цією ОП в ПДАА.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

В ході зустрічей аргументовано вимоги щодо вибору предметів, коефіцієнти прохідного балу, які враховують особливості ОП, зокрема під час розмови з відповідальною секретаркою приймальної комісії В. Осташовою встановлено, що перед початком вступної кампанії приймальна комісія робить запит до відповідних кафедр стосовно пропозицій щодо конкурсного балу відповідно до кожної ОП. Для ОП з філології «Германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська» на 2021 рік передбачено такі предмети та коефіцієнти: «Українська мова та література» 0,4 бала, «Іноземна мова» — 0,3 бала, третій предмет (на вибір: історія, математика, біологія, географія, фізика, хімія) — 0,2 бала, бал атестата — 0,1. Такі коефіцієнти аргументовано профілем ЗВО, особливістю спеціальності та вимогами до вступників на ОП. Програма вступу для молодших спеціалістів цілком відповідає ОП, враховує необхідні для вступників на другий курс навички. Попри те, що такі абітурієнти з дипломом молодшого спеціаліста є рідкістю для цієї ОП, програма вступного випробування є якісно написаною, для вступника зрозумілими є і зміст іспиту, і вимоги до спеціальних знань і практичних навичок (<https://bit.ly/2QrisWq>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В документах ПДАА наявні правила щодо зарахування результатів навчання в інших закладах освіти, а під час зустрічі пояснено, як саме відбувається процедура зарахування таких результатів навчання в академії. У відповідному розділі сайту є необхідні документи, які стосуються академічної мобільності саме ОП «Германські мови та літератури (переклад включно)» на 2020 і 2021 роки (<https://bit.ly/3vbVW2y>), за якими можна простежити, з якими ЗВО укладено угоди про співпрацю щодо академічної мобільності і на яких умовах (зокрема на сьогодні діє програма внутрішньої академічної мобільності з Полтавським національним педагогічним університетом ім. В. Г. Короленка та Полтавським інститутом економіки і права університету «Україна») та документи, необхідні для

вибору навчання за академічною мобільністю. ЗВО також наводить конкретні приклади визнання результатів навчання на ОП, зокрема зарахування результатів навчання студентів, що здобували чи здобувають освіту в інших ЗВО (С. Роткіній, яка навчається також в ХНУ імені В. Н. Каразіна, Б. Костенко, яка навчалася на молодшого спеціаліста в Полтавському політехнічному коледжі ХПІ, Т. Груннику, який має диплом молодшого спеціаліста Лубенського фінансово-економічного коледжу ПДАА та ін.), яким відповідно до чинних положень зараховано відповідні ОК. Як свідчить наказ ЗВО про скерування студентки Д. Шевченко до Полтавського інституту економіки і права університету «Україна» за програмою академічної мобільності, така практика є можливою і потребує лише активнішого впровадження та ініціативності студентів.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті закладу є прописані положення щодо зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті, здобувачі ОП поінформовані про такі можливості, зокрема на кураторських годинах, а не лише в офіційних документах. Проте щодо ОП такої практики не було виявлено. Варто активніше інформувати студентів, розповідати їм про переваги і можливості такого навчання, організувати студентські обговорення й обмін досвідом.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивні практики: активна та якісно іміджева та профорієнтаційна робота; залучення до обговорення програм вступних випробувань викладачів випускової кафедри; вчасне оприлюднення вступних вимог на сайті і зручний пошук; запровадження єдиного переліку предметів для вступників на бюджет і контракт, що ліквідує дискримінаційні аспекти; ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасною системою вищої освіти у курсі «Університетська освіта».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: у промоційній та профорієнтаційній кампанії ОП не має власного виразного обличчя чи індивідуальної програми, зорієнтованої саме на потенційних філологів. Рекомендації: активніше інформувати здобувачів вищої освіти про можливості академічної мобільності й заохочувати до неформальної та інформальної освіти; приділяти більше уваги прийому на навчання на основі ОКР молодший спеціаліст.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом ОП відповідає визначеному критерію, а зазначені слабкі сторони є незначними і не впливають на досягнення цілей програми, їх можна легко усунути в робочому порядку.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання на ОП спрямовані на досягнення програмних результатів, відповідають вимогам студентоцентризму та академічної свободи. Такий підхід задекларовано в Положенні про організацію освітнього процесу (<https://bit.ly/2Phxbmu>), під час акредитації ЕГ переконалася в його дієвості, а щорічні опитування студентів демонструють досить високий рівень задоволеності здобувачів формами та методами викладання (<https://bit.ly/3wWSvi8>). В межах навчальних дисциплін та інших видів навчальної роботи надаються переваги тим

методам і формам, які сприяють ефективному досягненню програмних результатів навчання, це відображено також у силабусах та іншому навчально-методичному забезпеченні. Як свідчать доступні на сайті матеріали, спілкування зі студентами під час зум-зустрічей, а також оприлюднені результати анкетувань, у ЗВО дотримуються розроблення освітніх програм, спрямованих на результат навчання, реалістичність запланованого навчального навантаження, а також дозволяють вибір змісту, темпу, способу й місця навчання. На зустрічах ЕГ переконалася, що здобувачі можуть вільно формувати свою освітню траєкторію, обирати тематику курсових робіт, пропонувати власні теми дослідницьких проєктів, висловлювати пропозиції щодо наукових зацікавлень. Студенти активно долучаються до формування ОП, зокрема Я. Мандрика розповіла, що на етапі нового проєкту ОП, оприлюдненого на сайті, разом зі студентами-філологами обговорювали, що варто доповнити в ній, оскільки студентка має річний досвід стажування та праці в бюро перекладів, то її було делеговано на засідання кафедри, де обговорювався проєкт. За словами гаранта програми та студентки, а також із самої ОП ми переконаємося, що її рекомендація була врахована. Студентка 2-го курсу Д. Шевченко запевнила, що свої пропозиції студенти можуть вносити регулярно, зокрема така можливість була і цього року під час круглого столу, де обговорювали вже навчальний план для нового набору студентів. Також студенти запевняють, що мають вільну можливість бути залученими до процесів забезпечення якості освіти. В ЗВО дотримуються принципів академічної свободи, викладачі та студенти ОП підтверджують свободу висловлення думки, обирають власного дослідницького шляху, прагнуть до дослідження зокрема й літературних творів, які не передбачені в навчальних дисциплінах, проте викликають зацікавлення у студентів, а відтак переростають в індивідуальні наукові дослідження студентів і оприлюднюються на конференціях та в публікаціях. Про такі дослідження згадували студенти під час зустрічі з ЕГ. Навіть з вибору озвучених тем індивідуальних наукових досліджень ЕГ переконалася, що студенти вільно можуть пропонувати теми, які їх цікавлять, без жодних обмежень, самі ініціюють дослідницьку практику, вбачаючи в ній насаперед саморозвиток. На ОП є денна та заочна форми навчання, обидві однаковою тривалістю 4 роки, є також форма навчання на базі ступеня освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», які цілком відповідають чинному стандарту.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усі учасники освітнього процесу одержують своєчасне інформування через офіційний сайт закладу та кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін (<https://bit.ly/3aAiEJU>), яка є випусковою для ОП з філології «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська». Розміщена на сайті закладу інформація свідчить, що здобувачі освітніх послуг, мають змогу ознайомитися зі змістом освітньої програми, її цілями та програмними результатами навчання, розкладом та навчальним графіком. Надана інформація доступна, зрозуміла; на сайті легко знайти потрібну інформацію. Здобувачі вищої освіти на зустрічах з ЕГ запевнили, що про мають доступ до потрібної інформації, а використання сучасних соціальних мереж дозволяє їм стежити за актуальними новинами, особливо це важливо в умовах дистанційного навчання останнього року. В Положенні про організацію освітнього процесу передбачено, що складовою частиною комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни може бути силабус, розроблення якого регламентовано в методичних рекомендаціях закладу. Кожна дисципліна ОП забезпечена програмою навчальної дисципліни, яка є нормативним документом ЗВО. В розділі Переліку освітніх компонентів спеціальності 035 «Філологія» на сайті здобувачі освітніх послуг можуть ознайомитися з нормативними та вибірковими дисциплінами (<https://bit.ly/3e65ULU>). Усі дисципліни забезпечені анотацією та силабусами, розробленими на цей навчальний рік. Анотація містить стислу інформацію про зміст дисципліни, компетентності, програмні результати, перелік тем та форми контролю. На комунікацію зі студентами спрямований силабус, він містить необхідну інформацію про дисципліну, лектора, тематику курсу, програмні результати, політику оцінювання, джерела для вивчення дисципліни тощо. Також на зустрічі зі студентами ЕГ з'ясувала, що вони отримують своєчасну інформацію про дисципліни, які їм читатимуть, а також для здійснення вибору дисциплін на наступний семестр із переліку запропонованих. Гарною практикою в закладі є кураторські години, які передбачені в розкладі і куратори груп систематично інформують студентів ОП. Студенти розповіли ЕГ, що на початку вивчення дисципліни вони отримують необхідну інформацію про зміст дисципліни, очікувані результати та систему оцінювання і форми контролю безпосередньо від лекторів, а також ефективним вважають використання системи «Moodle».

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На ОП передбачено поєднання навчання і дослідницьких методів в освітньому процесі. Поєднання навчання і наукових досліджень у підготовці філологів здійснюється передусім у процесі виконання курсових робіт, яких студенти виконують дві удвоє навчання. З розроблених методичних вказівок до курсових робіт (зокрема з <https://bit.ly/3a7Gxhp>) бачимо орієнтування на розвиток наукової активності студентів, стимулювання їх до ґрунтового самостійного дослідження. В межах навчальних дисциплін студенти здійснюють науково-пошукову роботу, зокрема курс історії світової літератури передбачає ведення літературознавчого словника та підготовку наукового повідомлення. Як свідчить табл. 3, проблемно-пошуковий метод застосовується майже в усіх ОК, натомість дослідницький варто було б застосовувати ширше. Крім безпосередньої навчальної діяльності, студенти беруть участь у наукових конференціях в академії та інших ЗВО в Україні та за кордоном, мають публікації, в тому числі й наукові дослідження спільно з викладачами. У розмовах зі студентами під час акредитації здобувачі ОП демонструють зацікавлення науковою роботою, охоче розповідають про теми, які їх зацікавили для досліджень. При кафедрі у вересні 2020 року створено науковий гурток «Актуальні питання філології», який має на меті розвивати

саме студентські філологічні дослідження. Керівництво гуртком здійснюють Н. Сизоненко та Л. Матвієнко (<https://bit.ly/3tTTwoY>). Як засвідчує план роботи гуртка на 2020/2021 н.р., його спрямування — дослідження наукового стилю, яку, втім, рекомендуємо розширити, щоб зацікавити більше студентства науковою роботою і урізноманітнити її тематику та види. ЗВО також здійснює опитування щодо участі студентів в наукових дослідженнях, питання анкети складені коректно, дають змогу привернути увагу студентів до цього аспекту діяльності. Як пересвідчилася ЕГ під час зустрічі із представниками ЗВО і зовнішніми стейкхолдерами, студенти мають добрий досвід практикування в професійних дослідженнях, перекладаючи англійською мовою інформацію зокрема для сайтів музеїв свого краю та інші матеріали, які потребують науково-пошукових навичок.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ЗВО діє низка положень щодо організації навчального процесу та моніторингу змісту освіти, які регламентують оновлення освітнього процесу. Акредитована ОП готує лише перший випуск бакалаврів, тому її розробники постійно моніторять зовнішні тенденції розвитку галузі, переглядають ОК та оновлюють їх щороку для нового набору, про що свідчать і розробники, і студенти. Крім того, упровадження стандарту зі спеціальності 2019 року стимулювало до оновлення ОК, ПРН тощо. Спілкування під час зустрічей з розробниками програми та гарантом програми Я. Тагільцевою, а також аналіз матеріалів сайту кафедри та публікацій, засвідчують постійний перегляд ОП щодо сучасного розвитку науки й потреб практичної галузі, запитів здобувачів освіти й особистих наукових зацікавлень професорсько-викладацького складу. Важливо відзначити, що розуміючи унікальність своєї ОП і її практичне спрямування, розробники ОП вивчають також сучасний досвід закордонних ЗВО, щоб їхні випускники були конкурентоздатними на ринку праці не лише України. Доступні для вивчення матеріали свідчать, що викладачі оновлюють змістове наповнення курсів, зважаючи на сучасний стан розвитку науки, доповнюють сучасними джерелами курси, їхні публікації також відповідають сучасним запитам і є серед рекомендованих джерел для вивчення курсу. Викладачі також при зустрічі ділилися досвідом щодо оновлення змісту освіти за ОП. Хоча зміст навчальних дисциплін, робочі програми та силабуси регулярно оновлюються, тематика курсів та література є актуальними, все ж в силабусах окремих НД бачимо рекомендації нерелевантних на сьогодні джерел (наприклад підручник з курсу сучасної української літературної мови 1972 року, джерела з теорії і практики перекладу українською, видані в Росії та ін.). Хоча такі приклади радше виняток на ОП, все ж варто порадити викладачам уважніше ставитися до рекомендованих для студентів джерел, обирати їх за фаховістю, авторитетністю авторів, доцільністю до змісту курсу та актуальністю на сьогодні, а також додати більше сучасних джерел англійською та німецькою, адже ці мови вивчають студенти, не лише з мовних ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ПДАА має угоди про співпрацю із закладами освіти за кордоном, зокрема студенти ОП мають змогу паралельно здобувати освіту в університеті бізнесу м. Домброва Гурнічей на іншій спеціальності. З наданих документів ЗВО, переліку місць стажування викладачів та безпосереднього онлайн-спілкування бачимо активну співпрацю кафедри з університетами Польщі та Гете-Інститутом в Німеччині та його представництвами в Україні, в тому числі викладачі проходять там стажування. Також кафедра має налагоджену співпрацю з Мовним центром гуманітарного відділу та Польським мовним центром, які працюють на базі ПДАА. Керівник мовного центру розповів про унікальну можливість вивчати польську мову безоплатно й одержувати сертифікати. Студенти та викладачі ОП мають доступ до ресурсів «Web of Science» та «Scopus», а також «Thomson Reuters». Розуміючи потребу розширення інтернаціоналізації, ЗВО здійснив моніторинг і розробив Стратегію інтернаціоналізації ПДАА до 2025 року, яка має на меті покращити ці показники (<https://bit.ly/3tJ3PMC>). З наданих матеріалів та спілкування з професорсько-викладацьким складом бачимо, що хоча для здобувачів вищої освіти є можливість навчатися у закладах-партнерах, проте на нефілологічних спеціальностях, тож ЗВО варто розширити зв'язки власне з філологічним середовищем інших країн для програми міжнародної академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

ЗВО систематично проводить анкетування студентів щодо задоволеності здобувачів формами та методами викладання, враховує побажання студентів, застосовує студентоцентрикований підхід; студенти ОП мають можливість здобувати паралельну освіту в за іншою спеціальністю в польському ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони. Методичне забезпечення окремих навчальних дисциплін потребує перегляду рекомендованої літератури, поодинокі трапляються рекомендації нерелевантних джерел (наприклад підручник з курсу сучасної

української літературної мови 1972 року, джерела з теорії і практики перекладу українською, видані в Росії та ін.). Варто додати більше сучасних джерел англійською та німецькою. Рекомендації: розширити зв'язки з філологічним середовищем інших країн для запозичення кращого досвіду для розвитку ОП з філології і для стажування викладачів, і для навчання студентів. Варто ширше застосовувати дослідницький метод в ОК.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Загалом ОП відповідає критерію 4 з недоліками, що є які можна легко усунути в робочому порядку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи усіх форм навчання на ОП прописані у відповідних документах, доступних для студентів стаціонарної та заочної форм навчання. Здобувачі вищої освіти можуть ознайомитися з формами контролю, критеріями оцінювання кожної дисципліни, курсових робіт чи практик на початку вивчення дисципліни чи виконання курсової роботи, проходження практики тощо. Причому деякі ОК передбачають різні форми поточного контролю для обох форм навчання і аргументовують це в силабусі. Критерії оцінювання є чіткими, відповідають сучасній системі оцінювання знань студентів, створюють рівні можливості для кожного студента і дають змогу викладачам об'єктивно оцінити результати навчання. Табл. 3 відомостей про самооцінювання засвідчує різноманітність форм та методів оцінювання, їхню відповідність ПРН і стандарту вищої освіти. Опитування студентів, які було проведено в ЗВО на ОП (<https://bit.ly/zwWSvi8>) та розмова зі студентами під час акредитації засвідчують об'єктивність оцінювання. Більшість ОК включають тестові завдання, що забезпечує об'єктивність оцінювання. У ході спілкування зі здобувачами ОП та представниками студентського самоврядування, психологічною службою та іншими фокус-групами члени ЕК переконалися, що форми контролю, критерії оцінювання програмних результатів та різних видів діяльності є зрозумілими для усіх учасників освітнього процесу, сприяють об'єктивному оцінюванню, є доступними для ознайомлення у відповідних документах (силабусах, програмах практики, методичних вимогах до курсових робіт та складання атестаційного екзамену).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає чинному стандарту 035 «Філологія», який було затверджено 2019 року, коли цьогорічні випускники вже навчалися на 2-му курсі, проте розробники ОП врахували вимоги стандарту щодо форми атестації відразу і на сьогодні атестаційний екзамен за формою цілком відповідає стандарту. Студенти мають змогу підготуватися до екзамену за оприлюдненою на сайті академії програмою (<https://bit.ly/zetzwU2>). Змістова частина атестаційного екзамену складена відповідно до ОП, за якою навчалися студенти-випускники і в цілому відповідна до стандарту, проте серед спеціальних фахових компетентностей не враховано літературознавчої складової, про що вже неодноразово згадано у звіті і ЕГ рекомендувала розробникам ОП та гарантові врахувати ці зауваги з метою забезпечення не лише унікальності ОП, але й для якісного забезпечення спеціальних фахових компетентностей, пов'язаних із літературною складовою.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів на ОП чіткі та зрозумілі, на сайті ЗВО оприлюднено відповідні нормативні документи, з якими здобувачі та викладачі можуть ознайомитися. Політика оцінювання чітка й зрозуміла, в усіх методичних рекомендаціях щодо курсових робіт, практик чи атестаційного екзамену прописано процедуру оцінювання та критерії, склад комісії задля об'єктивності оцінки та ін. Усі процедури контрольних заходів

НД чітко прописані, відомі здобувачам, в силабусах наявні усі види контролю і кількість балів за кожен з них, тож студенти легко можуть оскаржити результати за потреби, для цього прописана відповідна процедура. Також в ПДАА є посада омбудсмена учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3nbWRgF>), до якого можна звернутися в разі виникнення конфліктних ситуацій, проте таких випадків на ОП не було виявлено. ЗВО регулярно моніторить учасників освітнього процесу, зокрема й щодо об'єктивності оцінювання — результати соціопитування засвідчують дуже високі показники справедливості в оцінюванні програмних результатів навчання (<https://bit.ly/3n09ATA>). Анкетні питання ЗВО коректні, зорієнтовані саме на здобувачів певної ОП, дозволяють моніторити ситуацію і покращувати систему контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів знань. У ЗВО також є практика проведення ККР задля перевірки об'єктивності оцінювання дисциплін.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ПДАА визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яка є частиною внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО і її послідовно дотримуються усі учасники освітнього процесу на ОП. Академічній доброчесності присвячено цілий розділ на сайті ЗВО (<https://bit.ly/2RRuE3r>), зокрема діє «Кодекс академічної доброчесності» (<https://bit.ly/32EOqBe>), є електронна скринька для зворотного зв'язку (dobrochesnist@pdaa.edu.ua). Про документи щодо академічної доброчесності поінформовані усі учасники освітнього процесу, до їхнього розроблення були долучені також студенти. На ОП застосовують перевірку текстів курсових робіт чи матеріалів практик, а також інших робіт здобувачів вищої освіти на наявність академічного плагіату, зокрема з допомогою антиплагіатних програм «Unicheck» та «StrikePlagiarism», які наявні в ЗВО. На зустрічі з адміністрацією закладу проректор запевнив, що популяризація академічної доброчесності та її дотримання є серед пріоритетів ПДАА, а на іншій зустрічі студенти розповідали, як самостійно перевіряють свої роботи ще перед тим, як здати на кафедру, знають про санкції, які будуть застосовані до тих робіт, в яких виявлять запозичення понад 40 % тексту. При першому виявленні високого відсотку збігів студентів повертають роботу на доопрацювання та перевіряють повторно, а в разі повторного виявлення — недопуск до захисту. Заклад вищої освіти систематично популяризує академічну доброчесність, зокрема студенти беруть участь в конкурсі відео «Чесність починається з тебе», який започатковано в ЗВО, крім того, в силабусі кожної дисципліни прописана вимога дотримання кодексу академічної доброчесності, цю тему часто обговорюють на кураторських годинах в курсі «Університетська освіта» та інших НД. ЕГ запевнилася, що заходи щодо інформування про академічну доброчесність, політика її дотримання та популяризація є ефективними та дієвими, студенти оперують основними поняттями, знають про вимоги щодо дотримання кодексу і санкції.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЗВО забезпечує здобувачів доступною інформацією про контрольні заходи усіх форм навчання, критеріями оцінювання та процедурою оскарження оцінок. Усі форми контролю, включно з атестацією випускників відповідають чинному стандарту та сучасним вимогам до оцінювання знань студентів. В академії проводяться заходи щодо інформування викладачів та студентів про академічну доброчесність, започатковано конкурси студентських відеороликів «Чесність починається з тебе», здобувачі вищої освіти володіють базовими знаннями з цієї теми, знають про вимоги щодо унікальності тексту наукових та інших робіт. Студенти обізнані з політикою щодо академічної доброчесності, знають про санкції за її порушення, процедури антиплагіатної перевірки робіт. На сайті є добірка нормативних матеріалів та результатів опитування серед учасників освітнього процесу щодо дотримання академічної доброчесності (<https://bit.ly/2RRuE3r>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендації: в подальшому програму атестаційного екзамену потрібно переглянути відповідно до чинного стандарту з філології, врахувавши зокрема 5, 7 та 10 фахові компетентності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в цілому відповідає критерію, вагомих недоліків не виявлено, пропоновані рекомендації ЕГ можна легко впровадити в ОП, певні кроки в цьому напрямку вже спостерігаються в ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Проаналізувавши зведену інформацію про НПП, подану у відомостях СО, варто зазначити, що викладачі мають необхідну базову освіту, відповідну до ОК. НПП, які викладають за ОП, в основному, мають значний професійний досвід, від 14 до 28 років, 2 викладачі — 1 та 6 років. До підготовки фахівців за нормативною частиною ОП залучені 14 НПП, з них 85,7 % мають наукові ступені та вчені звання. Фахові дисципліни забезпечують 6 викладачів, з них — 2 ст. викл., 1 канд. пед. наук, 3 канд. філол. наук НПП мають досвід наукової діяльності: беруть активну участь у вітчизняних, міжнародних наукових конференціях, є авторами статей у виданнях, які включені до наукометричних баз SCOPUS, WoS (зокрема, доц. Н. Опара, доц. О. Сільчук), а також у фахових виданнях, є співавторами колективних монографій та укладачами навчальних посібників (дані наведені у звіті СО, на сайті кафедри гуманітарних та соціальних дисциплін (<http://surl.li/sett>) та у профілях викладачів на сайті ПДАА. Всі НПП виконують від 4 до 9 позицій із перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов. Під час зустрічі із фокус-групами ЕГ пересвідчилося, що добір викладачів здійснювався саме під вимоги цієї ОП. Загальна процедура відбору НПП на посади регулюється Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу НПП ПДАА (<http://surl.li/rixn>). При укладанні контракту керівництво ПДАА бере до уваги щорічний рейтинг НПП, результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітніх послуг (<http://surl.li/rixo>). НПП дбають про перспективи розвитку ОП, прагнуть підвищити рівень власної кваліфікації відповідно до вимог спеціальності та ОП. Зокрема, викладач І. Рева повідомила ЕГ про те, що завершила написання дисертаційного дослідження із зарубіжної літератури («Форми романтичної іронії у творчості Дж. Г. Байрона (семантико-функціональний аспект)») і планує її захистити найближчим часом. Цей факт є важливим у контексті необхідності доповнення мовознавчих ОК підготовки фахівців за ОП літературознавчими ОК. Переважна більшість викладачів за ОП мають публікації, що відповідають фаховим ОК, окрім, доц. А. Дедухо, яка не має видань, дотичних до тематики курсу «Історія світової літератури». Підтвердження факту наявності сертифікатів на рівень володіння іноземними мовами не було надано, однак, базова вища освіта НПП дає підстави засвідчити достатній рівень їхньої іншомовної компетентності для здійснення освітньої діяльності за ОП. Профілі НПП, які розміщено на сайті ПДАА, представляють всю необхідну інформацію щодо освіти, публікаційної активності, підвищення кваліфікації, здобутків у різних сферах діяльності та контактів викладача, є зручними у користуванні. ЕГ не зафіксувала скарг стейкхолдерів на якість освітніх послуг, наданих НПП у межах ОП. Здобувачі освіти під час зустрічі з ЕГ підкреслювали якісний рівень викладання дисциплін.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів регулюються Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/riyd>), ці процедури є зрозумілими НПП. Конкурсний добір викладачів оголошується наказом ректора, оголошення про проведення конкурсу оприлюднюється на сайті. Протягом місяця претенденти на заміщення вакантної посади подають до відділу кадрів необхідні документи, конкурсна комісія, затверджена наказом Ректора ПДАА, перевіряє документи та готує обґрунтування щодо кандидатури. Обрання на посаду затверджується рішенням Вченої ради академії (факультету). Обрання на посаду відбувається, як правило, на 5 років, проте термін може залежати від низки чинників, пов'язаних із якістю науково-педагогічної діяльності викладача. Під час зустрічей з адміністрацією ЗВО, НПП було підтверджено, що процедура конкурсного добору обов'язково враховує науковий ступінь та вчене звання, досвід і здобутки у навчальній, методичній, організаційній роботі та науковій діяльності працівника, що є запорукою подальшої успішної реалізації ОП. Крім того, щорічний рейтинг НПП та результати опитування студентів також враховуються при розгляді питання щодо подальшої співпраці з викладачами. Під час зустрічей ЕГ з НПП не було зафіксовано скарг стосовно прозорості процедури конкурсного добору викладачів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ПДАА залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу у межах проведення навчальних та виробничих практик (договори про співпрацю: <http://surl.li/riwl>), під час яких потенційні роботодавці забезпечують інформаційний супровід стажистів та готують відгуки-характеристики на кожного зі здобувачів. Залучення роботодавців відбувається і у дистанційному форматі, зокрема, 18 червня 2020 р. студенти спеціальності «Філологія» проводили зустріч із представниками відділу документів іноземними мовами Полтавської обласної

універсальної наукової бібліотеки імені І. П. Котляревського (<http://surl.li/riyf>). Під час оновлення та перегляду змісту ОП роботодавці мають змогу висловити свої зауваження та побажання у формі анкетування (<http://surl.li/riyh>), а також участі у засіданнях кафедри (<http://surl.li/rita>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ПДАА має певний досвід залучення професіоналів-практиків та представників роботодавців до аудиторних занять, хоча і не на регулярній основі. Зокрема, у формі онлайн зустрічей із представниками відділу документів іноземними мовами ПОУНБ імені І. П. Котляревського (<http://surl.li/riyf>), досвідченою перекладачкою Т. Панковою в межах проходження навчальної та виробничої практик (23.06.2020) (<http://surl.li/riyk>), співробітницею «Центру перекладів» Я. Мандрикою, студенткою спеціальності «Філологія» ПДАА (01.07.2020) (<http://surl.li/riyl>). На погодинній основі аудиторні заняття у період від 4 до 8 грудня 2020 р. провела кандидатка філологічних наук, перекладачка приватного акціонерного товариства «Природні Ресурси» О. Улянченко (<http://surl.li/riym>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Під час ознайомлення зі звітом самооцінки та в ході зустрічі з НПП члени ЕГ пересвідчилася у тому, що у ЗВО розроблено систему професійного розвитку викладачів, що включає: систему проходження підвищення кваліфікації викладачами (Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/rixs>)). Викладачі, які забезпечують ОП, останнім часом проходять стажування здебільшого в Національному університеті біоресурсів і природокористування України та Полтавському національному педагогічному університеті ім. В. Г. Короленка. Крім того, участь у Міжнародному стажуванні брали лише 2 викладачі за ОП: ст. викл. О. Савенкова та доц. О. Сільчук. За словами викладачів, вони регулярно беруть участь у вебінарах, зокрема, організованих «Dinternal Education». ЗВО надає можливість НПП отримати консультації щодо особливостей організації дистанційного навчання та роботи із комп'ютерною технікою (про це йшлося під час зустрічі із допоміжними підрозділами, зокрема, цей факт підтвердила керівниця навчально-наукового інституту комунікаційних та інноваційних освітніх технологій Ю. Вакуленко). НПП мають безкоштовний доступ до wi-fi та інформаційних ресурсів бібліотеки ПДАА. Крім того, згідно із Положенням про рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників ПДАА (нова редакція) (<http://surl.li/riyp>) щорічно проводиться рейтингування НПП. Цей рейтинг є підставою для прийняття рішення щодо подовження контракту та визначення строку його дії, для представлення до нагородження грамотами, присвоєння почесних звань, матеріального заохочення тощо. Результати рейтингування НПП оприлюднені на сайті ПДАА, зокрема, рейтинг 2020 року розміщений за покликанням (<http://surl.li/riyq>). Відділ моніторингу та забезпечення якості освіти перевіряє достеменність поданих НПП даних та укладає рейтинг НПП. Під час зустрічі із адміністративним персоналом керівниця відділу моніторингу та забезпечення якості освіти Ю. Романченко зауважила, що у ПДАА організовано тренінги, курси ПК, проводиться вивчення рівня професійної активності НПП, аналізуються результати проведення відкритих занять та взаємовідвідувань. Викладачі кафедри беруть активну участь у Всеукраїнських (<http://surl.li/riyt>) та Міжнародних (<http://surl.li/riyv>) наукових заходах та проєктах. Кафедрою гуманітарних та соціальних дисциплін щорічно проводиться Всеукраїнська науково-практична конференція «Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика» (<http://surl.li/riyt>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО має систему матеріального та морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні. ПДАА стимулює і матеріально, і морально викладацьку майстерність відповідно до Положення про рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників ПДАА (нова редакція) (<http://surl.li/riyp>) та Колективного договору на 2017–2019 роки між адміністрацією ПДАА і трудовим колективом ПДАА (<http://surl.li/rlyq>). НПП, які викладають за ОП, у рейтингу за 2020 р. зайняли різні позиції — від 67 до 253 (із загальної кількості 268 осіб, які проходили рейтингування), при цьому, позиції змінилися у порівнянні із 2019 р. (51–258), в основному, в бік зростання. Це свідчить про досить високий рівень мотивації НПП до вдосконалення власної педагогічної та наукової майстерності та про реально стимулюючий характер рейтингування НПП. Відповідно до Колективного договору ПДАА передбачено преміювання у розмірі посадового окладу за публікацію в наукометричних базах WoS та Scopus. Крім того, НПП за результатами їхньої діяльності можуть бути представлені до заохочення як на рівні ПДАА, так і на більш високому рівні. Існує і система нематеріального заохочення НПП до підвищення власної професійної майстерності у вигляді грамот, подяк (згідно Правил внутрішнього трудового розпорядку ПДАА (<http://surl.li/rlyu>)). Водночас, при конкурсному відборі перед укладанням контракту НПП мають обов'язково продемонструвати власне професійне зростання. При спілкуванні з НПП ЕГ пересвідчилася у тому, що на кафедрі гуманітарних та соціальних дисциплін присутній дух здорової конкуренції та взаємопідтримки.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До реалізації ОП залучені науковці та викладачі-практики, які мають відповідну кваліфікацію та необхідний досвід викладацької і наукової роботи, роблять значний внесок у популяризацію спеціальності та ОП у регіоні; крім того, відбувається тісна взаємодія із роботодавцями і в межах організації та проведення практик, окремих занять, і в перспективі подальшого працевлаштування випускників ОП; адміністрація ПДАА створює необхідні умови для підвищення кваліфікації викладачів, стимулює розвиток педагогічної майстерності НПП, пропонує як різноманітне моральне заохочення професійного зростання викладачів, так і преміювання в обсязі посадового окладу за публікації у виданнях, які внесли до наукометричних баз WoS та Scopus.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: обмежена географія стажувань НПП, незначна участь окремих викладачів у міжнародних стажуваннях, відсутність у окремих НПП профільних публікацій за тематикою курсу, що викладається, відсутня практика залучення носіїв мов для забезпечення викладання на ОП. Рекомендації: з метою модернізації викладання за ОП, вжити заходів до розширення баз проходження стажувань НПП у межах України, зокрема, у ЗВО, які мають досвід з підготовки фахівців за спеціальністю 035 Філологія та спеціалізацією 035.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; з метою забезпечення освітнього процесу, що відповідає міжнародним стандартам, стимулювати викладачів до підвищення власної майстерності у закордонних ЗВО, до участі у програмах академічної мобільності; задля підвищення рівня навчально-методичного супроводу ОК за ОП передбачити збільшення кількості профільних публікацій НПП за тематикою відповідних курсів, що викладають; для підвищення рівня мовної підготовки та «soft-skills» у здобувачів вищої освіти, розглянути можливість укладання договорів із ЗВО-партнерами ПДАА (<http://surl.li/sevn>) про залучення носіїв іноземних мов до реалізації ОП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ не виявила суттєвих недоліків з підкритеріїв Критерію 6: академічна і професійна кваліфікація НПП відповідають потребам ОП, адміністрація університету має стратегії та тактики стимулювання і сприяння професійному розвитку викладачів, їхньої педагогічної майстерності, залучення роботодавців відбувається у рамках практик та епізодично під час онлайн зустрічей зі здобувачами вищої освіти. Адміністрація ПДАА та НПП продемонстрували розуміння слабких сторін ОП за цим критерієм, висловили готовність до їхнього усунення. Це зафіксовано і у звіті СО (Розділ 11 «Перспективи подальшого розвитку ОП»). Тож є підстави стверджувати, що аналізований критерій у цілому дотриманий, а вказані недоліки можуть бути усунені в робочому порядку.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічних ресурсів ЕГ встановила, що наявні ресурси забезпечують досягнення визначених цілей ОП. В академії функціонує бібліотека (абонемент навчальної літератури, абонемент науково-художньої літератури) та читальний зал. Також працює електронна бібліотека, репозитарій та каталог, адаптовані під телефонну та планшетну версію на оперативній системі «Android». Наявний безкоштовний доступ до баз даних Scopus та Web of Science. На території ПДАА розташована їдальня, яка під час карантину не працює. У закладі наявний спортивно-оздоровчий комплекс: спортивний зал, футбольне поле, зали для занять з карате та гімнастики. В університеті локально розташовані комфортабельні зони відпочинку для студентів. Матеріально-технічна база ЗВО має належні умови для навчання здобувачів ОП. Аудиторії, де відбувається навчальний процес, обладнані новою комп'ютерною технікою, звичайними та мобільними меблями, доступом до інтернету, кафедра має мобільну мультимедійну дошку. У закладі функціонує 28 комп'ютерних класів та у всьому університеті є покриття Wi-Fi зі швидкістю не менше 60 мбіт/сек. Загалом навчальні корпуси, в якому проходять лекційні та практичні заняття у здобувачів зазначеної ОП, мають сучасний ремонт, металопластикові конструкції, належну меблеву комплектацію.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час проведення зустрічей зі здобувачами, науково-педагогічним персоналом та іншими структурними підрозділами академії ЕГ визначила, що ЗВО на достатньому рівні забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Зокрема у центральному корпусі та приміщенні, де розміщений факультет обліку і фінансів є Wi-Fi, студенти вільно користуються бібліотекою університету, мають доступ до електронних ресурсів кафедри, факультету та ЗВО за допомогою системи Moodle. У ЗВО функціонує АСУ (<https://asu.pdaa.edu.ua>). На сайті академії (<https://www.pdaa.edu.ua/content/biblioteka>) та на фейсбук-сторінці (<https://bit.ly/3dH109h>) можна знайти інформацію щодо нових надходжень літератури у бібліотеку. ЗВО дає можливість безоплатної перевірки студентських та викладацьких робіт на наявність плагіату спеціалізованим сервісом «Unicheck».

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріальної бази ЕГ переконалась, що коридори, сходи, шляхи евакуації перебувають у належному стані. У разі необхідності можна звернутися до медичного пункту. На кожному поверсі є план евакуації, вогнегасники тощо. Фактів, що свідчили б про порушення техніки безпеки чи інші випадки, що загрожували б учасникам освітнього процесу, не виявлено. Також у ПДАА функціонує відділ охорони праці (<https://bit.ly/zen13WZ>). Задля збереження психологічного здоров'я усіх учасників навчального процесу на базі ЗВО діє психологічна служба (<https://bit.ly/3tV09rv>). На офіційному сайті ЗВО існує інформаційна пам'ятка для студентів, які потребують допомоги (<https://bit.ly/3dIPVpw>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня підтримка: здобувачі освіти можуть ознайомитися з необхідною нормативно-правовою базою на офіційному сайті ПДАА (<https://bit.ly/zawZlBh>), уся актуальна інформація стосовно саме освітнього процесу (розклад, кабінет студента та кабінет викладача, електронний деканат) висвітлена в АСУ академії (<https://asu.pdaa.edu.ua>). Також на базі академії функціонує Moodle <https://moodle.pdaa.edu.ua>, роботу з яким здобувачі характеризують позитивно. Організаційна підтримка: стосунки студентів із ЗВО щодо організаційних та адміністративних питань загалом реалізуються через кураторів академічних груп, працівників кафедр і деканатів, через студентське самоврядування, через офіційний вебсайт та АСУ. Представники студентського самоврядування підтвердили свою участь в організації навчально-виховного процесу на цій ОП, а саме: за ініціативи студентки другого курсу Дарини Шевченко було створено літературний гурток, на базі якого проводяться літературні вечори. Інформаційна та консультативна підтримка: студентське самоврядування інформує здобувачів освіти через месенджери «Вайбер», «Телеграм» та «Інстаграм», а інформаційна підтримка ЗВО здобувачів реалізується через висвітлення новин та офіційної інформації через сайт ПДАА. Також ЕГ переконалась в тому, що інформація про міжнародні гранти і стипендії доступна на сторінці відділу міжнародних зв'язків (<https://bit.ly/3xg8IPn>). Консультативну та соціальну підтримку надають викладачі, завідувач кафедри та відповідні відділи. Гарною практикою є проведення опитувань здобувачів освіти з метою виявлення переваг і недоліків у сферах, що безпосередньо впливають на освітній процес (<https://www.pdaa.edu.ua/content/opytuvannya>). В ході бесіди із студентами та представниками студентського самоврядування було визначено, що вони задоволені освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Для осіб з особливими освітніми потребами надається різного роду підтримка: технічна, психологічна, педагогічна, соціально-педагогічна. У закладі здійснюється інформування про права, свободи та інтереси таких осіб (<https://bit.ly/zavDGcP>). ЗВО створює такі умови для здобувачів освіти з особливими потребами що регулюються таким документом (<https://bit.ly/3tM8X2w>): жовті смуги для людей з вадами зору, складні та автономні пандуси у всіх корпусах та гуртожитку, широкі двері та відсутні пороги. Наявні паркувальні місця для здобувачів освіти з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ПДАА наявна внутрішня політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, фіксування та розгляду скарг регламентуються відповідно до Положення про врегулювання конфліктних ситуацій (<https://bit.ly/3vavR43>) та Положення про протидію цькуванню (<https://bit.ly/3viaeit>). На базі ЗВО ПДАА функціонує Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/3nbWRgF>), який керує забезпеченням захисту всіх прав учасників освітнього процесу та працює психологічна служба (<https://bit.ly/3tV09rv>), яка проводить превентивні заходи стосовно можливих конфліктних ситуацій в освітньому процесі. З метою запобігання корупції в академії існує підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції, який очолює З. Коляденко. Також інформація про прояви, факти та можливі ситуації пов'язані з корупційною діяльністю можуть бути повідомлені відповідно до Порядку подання та розгляду скарг (<https://bit.ly/3gxdIsY>). За час існування освітньої програми, за словами здобувачів та науково-педагогічних працівників, конфліктних ситуацій не виникало. За словами здобувачів та представників студентського самоврядування, у разі виникнення конфлікту, студент також має можливість звернутися до представників студради, викладачів, завідувача кафедри або деканату.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Бібліотека ПДАА сучасна, постійно вдосконалюється та використовує новітні інформаційні технології, що забезпечують зручність користування фондами для споживачів освітніх послуг. Здобувачам надано безоплатний доступ до всіх ресурсів бібліотеки і в електронному, і в очному форматах. Поінформованість щодо надходжень літератури до бібліотеки організована зручним та сучасним форматом через сайт та сторінку у фейсбуку. Матеріально-технічні ресурси ЗВО повністю забезпечують реалізацію визначених цілей ОП. При закладі функціонує спортивно-оздоровчий комплекс (футбольне поле, спортивний зал, аудиторії для занять з карате та гімнастики), їдальня, зони відпочинку тощо. ПДАА забезпечує вільний доступ учасників освітнього процесу до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, зокрема через АСУ. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів освіти у рамках ОП та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. У ЗВО функціонує психологічна служба, що забезпечує кваліфіковану психологічну допомогу учасникам освітнього процесу та успішно функціонує Інститут омбудсмена учасників освітнього процесу. В академії в цілому є розвинена інфраструктура та матеріально-технічна база із безоплатним доступом для студентів та викладачів, а також створено умови для осіб з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Для ефективної підготовки фахівців-філологів рекомендуємо розширювати та оновлювати навчально-методичне забезпечення та поповнювати фонд бібліотеки саме художньою літературою, що є необхідно для ефективного навчання за цією ОП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом ОП відповідає Критерію 7, а окреслені недоліки є несуттєвими та можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАА (<https://bit.ly/2Phxbmu>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ПДАА (<https://bit.ly/3awVTXm>), Положенням про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в ПДАА (<https://bit.ly/3dEubtM>). Академія послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. За інформацією, отриманою в ході інтерв'ювання науково-педагогічних працівників та начальника відділу моніторингу якості освіти і ліцензування, розробниками ОП щороку проводиться аналіз ОП відповідно до процедури. Під час перегляду ОП враховуються пропозиції стейкхолдерів, проводиться аналіз ринку освітніх послуг, враховується потреба ринку праці регіону у випускниках ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська», досліджується

рівень задоволення випускників щодо набутих компетентностей тощо. Шляхом анкетування стейкхолдерів проводиться моніторинг задоволеності ОП (<https://bit.ly/3xrPyGC>). На сайті університету (<https://bit.ly/3gy4xxy>) розміщено ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», а також враховуються пропозиції від роботодавців та здобувачів освіти щодо удосконалення ОП (<https://bit.ly/3njENS4>). Наприклад, під час зустрічей з фокус-групою ЕГ було підтверджено, що кафедра гуманітарних та соціальних дисциплін та відділ національної поліції підписали меморандум у 2018 році, в ході якого викладачі та студенти були задіяні як перекладачі під час проведення двох футбольних матчів Ліги Європи. Внаслідок чого під час участі у засіданні кафедри, П. Ларіна, старший інспектор відділу комунікації Головного управління Національної поліції в Полтавській області, надала пропозицію щодо поповнення переліку тем у програмі навчальної практики «Навчальна практика з перекладу II» темою щодо особливостей роботи Національної поліції, яку було прийнято (Протокол № 18 від 3.06.2019). Зі слів здобувачів освіти, їхня позиція береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Свої пропозиції щодо ОП здобувачі можуть надати під час участі у засіданні кафедри або надсилати на корпоративну пошту чи повідомити про них через онлайн-анкетування. Наприклад, за протоколом № 8 від 12.02.2018 під час засідання кафедри, згідно з пропозицією, яку надала студентка Ю. Щербак (2017 року набору), було прийняте рішення про збільшення кількості годин на викладання дисципліни «Практичний курс першої іноземної мови (англійська)» у зв'язку з уточненням назви спеціалізації у 2018 р.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ході зустрічей ЕГ зі здобувачами освітньої програми було підтверджено їхнє безпосереднє залучення до процесу періодичного перегляду ОП через онлайн-анкетування, що є комплексним та охоплює широкий спектр потреб студентів (<https://bit.ly/3xhAzP9>, <https://bit.ly/3azzBEt>, <https://bit.ly/3wWSvi8>, <https://bit.ly/2QoSGSP>). Також запроваджені для викладання системи Moodle та АСУ ПДАА забезпечують можливість отримання зворотного зв'язку та оцінити якість курсу. Пропозиції здобувачів щодо ОП збираються в ході освітнього процесу через спілкування з гарантом програми, НПП, які реалізують програму, адміністрацією, під час семінарів, круглих столів, конференцій тощо. Зокрема студентка четвертого курсу Я. Мандрика, підтвердила, що її регулярно запрошують до перегляду ОП, вона виступає одним із розробників ОП 2020 року. Зокрема, на сайті розміщені результати анкетування студентів щодо якості освітніх послуг, організації освітнього процесу, власного ставлення до навчання. Результати анкетувань вказують на високий рівень задоволеності здобувачами вищої освіти, що було підтверджено у ході зустрічей з ними. Студентське самоврядування також активно долучається до удосконалення освітнього процесу за цією ОП під час засідань студентської ради. Як результат, керівництвом університету було враховано рекомендації щодо проведення наступних заходів: – круглі столи на тему: «Сучасні рецепції мистецько-поетичного доробку Тараса Шевченка», що було проведено в березні 2019 року (<https://bit.ly/3eeVwmr>); «Актуальні проблеми перекладу різножанрових текстів», що відбувся у травні 2019 року (<https://bit.ly/3xU4ddU>); – зустріч з англійською молоддю, яка була в лютому 2020 року (<https://bit.ly/3uiMpXv>); Також студентське самоврядування ініціювало проведення анкетування «Викладач очима студентів» у грудні 2020 р. (<https://bit.ly/3xHXSSA>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн-зустрічі, роботодавці підтвердили, що долучаються до спільних засідань кафедри, беруть участь у спільних семінарах та круглих столах, вебінарах що організуються в ЗВО. Також було з'ясовано, що роботодавці проходять онлайн-анкетування стосовно задоволеності підготовки за ОП і загалом задоволені рівнем підготовки випускників (<https://bit.ly/32DwO8P>). Наприклад, вже згадана вище рекомендація старшого інспектора відділу комунікації ГУ Нацполіції Полтавської обл. П. Ларіно щодо поповнення переліку тем у програмі навчальної практики. В ПДАА функціонує відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників з метою допомоги студентам та випускникам університету у сприянні пошуку роботи, адаптації до сучасних вимог на ринку праці та для системної підтримки у становленні молодих фахівців (<https://bit.ly/3av2bGS>). Надані пропозиції було враховано при визначенні профілю освітньої програми, мети та особливостей ОП, придатності випускників до працевлаштування; переліку компонент освітньо-професійної програми. Роботодавці демонструють готовність посилювати співпрацю та вдосконалювати взаємодію із ПДАА. Конкретні пропозиції від стейкхолдерів, які були прийняті за цією ОП оприлюднено у публічному доступі (<https://bit.ly/3njENS4>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Встановлено, що існує практика моніторингу та аналізу інформації щодо кар'єрного шляху випускників ЗВО, проте, оскільки випускників за зазначеною ОП ще не було, дані про їхній кар'єрний шлях відсутні. Проте ЕГ було зазначено, що у ПДАА функціонує відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, який вивчає ці питання (<https://bit.ly/3av2bGS>), та відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку (<https://bit.ly/3awS4By>). ЗВО щорічно проводиться ярмарок вакансій, що оприлюднюється на офіційному сайті

ПДАА. Також ЕГ встановила, що випускова кафедра планує створити власний реєстр випускників з метою моніторингу їхнього кар'єрного шляху у майбутньому.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Забезпечення якості освітньої діяльності в реалізації завдань освітньої програми регулюються Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/zawVTXm>). Перш за все ці завдання виконує група забезпечення та гарант ОП, а також випускова кафедра, які безпосередньо здійснюють моніторинг ефективності навчання здобувачів вищої освіти та науково-педагогічної діяльності викладачів. ЗВО проводяться опитування щодо слабких сторін ОПП (<https://bit.ly/3xhAzP9>). ЕГ зафіксувала, що на сайті ЗВО оприлюднюються отримані зауваження щодо ОП та вказуються шляхи їхнього вирішення (<https://bit.ly/3njENS4>). Наприклад, оскільки здобувачі освіти за цією ОП мають змогу практикувати навички перекладу на базі Полтавського краєзнавчого музею та інших музеїв Полтавщини, начальник відділу розвитку туризму і музейної справи Департаменту культури і туризму Полтавської облдержадміністрації Л. Федорченко надала пропозицію включити дисципліну «Усний послідовний двосторонній переклад англійською мовою» до обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми, що було прийнято на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін (протокол № 13 від 16 березня 2020 року).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП проходить первинну акредитацію, тому зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій, немає. Проте варто зауважити, що під час підготовки до акредитації випускова кафедра враховувала попередній досвід акредитацій інших спеціальностей академії, зокрема після акредитації ОП «Екологія», вжито такі заходи, як розроблення силабусів НД, посилення наукової активності викладачів, що викладають на ОП, активізація підвищення кваліфікації викладачів тощо.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час акредитації ОП, членам ЕГ було організовано зустріч з академічною спільнотою, які повідомили, що обізнані з правами і правилами організації ОП, знають про можливість коригування ОП за їхніми пропозиціями, а також мають змогу бути присутніми на засіданнях робочої групи за ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», брати активну участь в її обговоренні і давати обґрунтовані рекомендації. Академічна спільнота, а саме члени НМР та вчена рада ПДАА, НПП, студенти, створили низку положень, що регламентують освітню діяльність. Також у ПДАА функціонує Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/zawVTXm>), а також практикується проведення заходів, спрямованих на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема, анкетувань, що вказує на формування культури якості в ЗВО. Учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП на таких його етапах: 1) започаткування й розроблення ОП (ініціювання відкриття нових, розроблення й перегляд існуючих, оцінювання їхнього змісту; 2) співпраця з роботодавцями й випускниками здійснення підготовки до процедур ліцензування й акредитації; 3) участь у роботі тимчасових груп із забезпечення якості ОП; 4) реалізація ОП (розроблення якісного інформаційного і навчально-методичного забезпечення ОП); 5) корекція змісту ОК; 6) добір ефективних технологій і методів; 7) здійснення контролю результатів навчання, аналіз його результатів; 8) добір та реалізація ефективних процедур оцінювання під час підсумкової атестації випускників; 9) розгляд питань практичної підготовки студентів та працевлаштування випускників, моніторинг якості ОП, що частково було встановлено під час інтерв'ювання учасників академічної спільноти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Здобувачі обізнані в основних положеннях, що регулюють освітні відносини на ОП. Всі підрозділи, які забезпечують реалізацію ОП, працюють злагоджено. Здобувачі беруть активну участь в Перегляді ОП. Упроваджена для викладання система «Moodle» та АСУ ПДАА забезпечують можливість отримання зворотного зв'язку та оцінити якість курсу. В академії, зокрема і на ОП, регулярно проводяться опитування студентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Для подальшого вдосконалення освітньої програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська» рекомендуємо запланувати створення ресурсу для забезпечення зв'язку з випускниками ПДАА як з потенційними роботодавцями, та з випускниками ОП як майбутніми постійними рецензентами ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом ОП відповідає Критерію 8, а окреслені недоліки є несуттєвими та можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу за ОП визначені відповідно до законодавчих і нормативних актів щодо питань вищої освіти. Всі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу опубліковані на сайті ПДАА. У відповідних положеннях визначено й оприлюднено чіткі та зрозумілі правила та процедури щодо організації освітнього процесу, права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу: — Статут ПДАА (<https://bit.ly/3vh6AW1>); — Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://bit.ly/3awVTXm>); — Колективний договір (<https://bit.ly/3ndWna8>); — Положення про омбудсмена учасників освітнього процесу (<https://bit.ly/32KH5jn>); — Правила внутрішнього трудового розпорядку (<https://bit.ly/3dHk72W>); — Кодекс академічної доброчесності (<https://bit.ly/32EOqBe>); — Положення про забезпечення права на вибір (<https://bit.ly/32f8qKu>); — Положенням про оцінювання результатів навчання в ПДАА (<https://bit.ly/3tIBMgd>). Всі положення та інші документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу оприлюднені на офіційному вебсайті у спеціальних розділах: Положення про освітню діяльність (<https://bit.ly/3v6Eqg4>) та Доступ до публічної інформації (<https://bit.ly/3awZlBh>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Для отримання зауважень щодо ОП існує практика анкетування здобувачів та роботодавців. На сайті розміщена інформація про ОП (в переліку) за посиланням: <https://bit.ly/3enwCjB>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті розміщена інформація про ОП (в переліку) за посиланням: <https://bit.ly/3gy4xxy>. Інформації достатньо для інформування всіх стейкхолдерів. ОП містить цілі, очікувані результати навчання та освітні компоненти в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО представлений достатній обсяг документів, що регламентують діяльність закладу. Правила, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу — чіткі та зрозумілі. Вся інформація про ОП «Германські мови

та літератури (переклад включно), перша — англійська» розміщена на вебсайті ПДАА і є у вільному доступі для всіх зацікавлених стейкхолдерів, що підтверджує прозорість та публічність ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Задля підвищення рівня інформаційної прозорості освітньо-наукової діяльності в контексті її корисності для майбутніх і теперішніх здобувачів освіти, випускників та інших стейкхолдерів, а також громадськості ЕГ рекомендує розміщувати для вільного доступу Таблицю пропозицій для вдосконалення ОП не лише перед їхнім прийняттям, а й після, для забезпечення безперервного зворотного зв'язку із зацікавленими стейкхолдерами.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У цілому освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська» відповідає Критерію 9. Рекомендація за цим критерієм може бути реалізована найближчим часом.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Василина Катерина Миколаївна

Члени експертної групи

Левицька Оксана

Федій Юлія Олегівна